

Posudek na bakalářskou práci Terezy Balcárkové

Téma Terezy Balcárkové je zajímavé a na bakalářskou práci poměrně náročné. Jde o postupy manipulace (ve smyslu znejistování) čtenářů v několika dílech české prózy. Toto téma předpokládá solidní znalost literární teorie v oblasti naratologie, ovšem také dobrou orientaci v literární historii a schopnost porozumět literárnímu textu a analyzovat jej.

Lze říci, že studentka se svému úkolu zhostila velmi dobře. V první části práce si připravila teoretické zázemí, soustřeďuje se k pojmu „nespolehlivé vyprávění“ a problémům s ním spojených. Vychází zejména ze studií Tomáše Kubíčka a Jiřího Hrabala, ale uvádí také další autory, kteří se tématem zabývali, například Ansgara Nünninga, Erika Gilka a Zuzanu Foniokovou a Lubomíra Doležela. Hypotéza, podle níž „základním rysem nespolehlivosti je vědomé matení čtenáře a skrytá existence příběhu, který není vyřčen či je objasněn až v úplném závěru“, je dobře aplikovatelná v následující kapitole, která se zabývá konkrétními interpretacemi prozaických děl.

Jde o čtyři prózy, které se od sebe značně liší jak dobou vzniku (dvě byly napsány v druhém desetiletí 20. století, třetí na konci šedesátých let, čtvrtá na konci let osmdesátých), tak rozsahem: zatímco Čapkova Šlěpěj a Weinerova Prázdná židle jsou povídky, v případě Fuksových Myší Natalie Mooshabrové a Kunderovy Nesmrtelnosti jde o romány. Přesto se kolegyni Balcárkové podařilo díky vhodně zvolené metodice tato díla smysluplně navzájem konfrontovat a zároveň postihnout v rámci strategie „matení čtenáře“ jejich jedinečnost. U Šlěpěje (jež je srovnávána i s dalšími Čapkovými povídkami, Elegií a Šlěpějemi) je to netradiční otevřený závěr, který je v rozporu s prezentovanou strukturou detektivního příběhu. U Prázdné židle je to razantní změna pozice vypravěčského subjektu v polovině textu. Fuksova Natalie Mooshabrová je „postava se zatemnělým a téměř neprůhledným charakterem“, autor záměrně svádí čtenáře falešnými stopami. A nespolehlivost vyprávění u Nesmrtelnosti je založena na „protiřečení si autora o jeho zapojení v příběhu“, Milan Kundera se v páté části románu, jehož narace byla založena na autorském vyprávění, objevuje nečekaně jako fikční postava.

Domnívám se, že s těmito výsledky analýz lze souhlasit. Práce obsahuje také řadu dalších zajímavých postřehů, například o barevné symbolice ve Fuksově próze nebo o odlišném zobrazení postavy Agnes v šesté části Nesmrtelnosti. Tereza Balcárková se dobře orientuje nejen v oblasti literární teorie, ale také sekundární literatury k jednotlivým dílům (Marie Mravcová, Petr Málek, Luboš Merhaut, Jakub Češka, Doris Boden). Její práce je promyšleně rozvržená a stylisticky dobře zvládnutá. Lze vytknout jenom několik překlepů jako je třeba „Archim von Arnim“ nebo „sloučení vypravěče s čistě smyšlené postavy“.

Práce splňuje nároky na bakalářskou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji známku „výborně“.

1.1. 2023

Jiří Holý